

Szanowni Państwo
Senatorowie RP

5 argumentów na rzecz dobrego prawa dla branży ciastkarskiej

W związku z licznymi trudnościami natury prawnej i finansowej, jakie spadły na przedsiębiorców branży ciastkarskiej po ubiegłorocznych zmianach w przepisach dotyczących podatku VAT, pragniemy zwrócić Państwa uwagę na procedowane obecnie w Senacie zmiany do ustawy o podatku od towarów i usług. Dotyczą one określenia, jakie wyroby ciastkarskie mogą zostać objęte 8% stawką podatku VAT i stanowią konsekwencję wprowadzonych bez przygotowania, rzetelnej analizy i konsultacji z branżą przepisów, według których obniżoną stawką podatku VAT objęte mogą być wyroby ciastkarskie i ciastka o terminie przydatności do spożycia do 14 dni. Prosimy o zwrócenie szczególnej uwagi na następujące fakty:

1. Niezgodność obecnie obowiązującego przepisu z prawem Unii Europejskiej

Według unijnego prawa, stosowanie różnych stawek VAT (w tym przypadku 8% i 23%), dla takich samych towarów, jedynie z różnymi terminami przydatności do spożycia **narusza zasadę podatkowej neutralności podatku VAT**, którą winny stosować państwa członkowskie określając zakres stosowania stawek obniżonych (Dyrektywa 2006/112/WE z 28 listopada 2006 r.). Zasada neutralności **zabrania w szczególności odmiennego traktowania jednorodnych**, a przez to konkurujących ze sobą towarów i usług, wobec których **należy stosować jednorodną stawkę podatku VAT** (np. wyroki Trybunału z dnia 11 października 2001 r. w sprawie C-267/99 Adam, pkt 36 oraz z 23 października 2003 r. w sprawie C-109/02 Komisja Wspólnot Europejskich, pkt 20).

2. Brak możliwości stosowania 8% stawki VAT dla ciast i wyrobów ciastkarskich bez opakowania

Przepis w obecnym brzmieniu **nie obejmuje wyrobów ciastkarskich sprzedawanych „luzem”, bez opakowania, na wagę**, stanowi bowiem, że termin przydatności do spożycia lub data minimalnej

trwałości muszą być oznaczone „zgodnie z odrębnymi przepisami” (chodzi o rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych). W przypadku towarów nieopakowanych, sprzedawanych na wagę, przy których nie ma fizycznej możliwości oznaczenia terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, a które przeznaczone są do spożycia w okresie dłuższym niż 24 godziny od wytworzenia, **nie będzie możliwości stosowania obniżonej 8% stawki VAT**. Pozostawienie więc obecnego brzmienia tego przepisu **uderza przede wszystkim w drobnych producentów i sprzedawców świeżych ciast i wyrobów ciastkarskich**.

3. Traktowanie wyrobów ciastkarskich świeżych analogicznie do pieczywa świeżego

Pieczywo świeże oraz wyroby ciastkarskie świeże były do tej pory traktowane w polskim prawie jednakowo - do momentu wprowadzenia PKWiU 2008 zapisane były w jednej pozycji w PKWiU i **były traktowane jako jedna grupa wyrobów** (PKWiU 2004: 15.81.1 Pieczywo i wyroby ciastkarskie, świeże). Także w niekorzystnych dla obu grup wyrobów poprawkach sejmowych z jesieni 2010 r. potraktowano je analogicznie, wprowadzając warunek 14-dniowego terminu przydatności do spożycia zarówno dla pieczywa jak i wyrobów ciastkarskich. Obecnie, w pracy nad projektem ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo o miarach, Sejm naprawił swój błąd jedynie w przypadku pieczywa, powracając do prostego określenia „Pieczywo świeże”, pozostawił natomiast bez zmiany przepis dotyczący wyrobów ciastkarskich. **Z uwagi na zbliżone cechy obu grup wyrobów uzasadnione jest, tak jak to było do tej pory, analogiczne stosowanie wobec nich obniżonej stawki VAT.**

4. Niekorzystne zjawiska i praktyki na rynku ciastkarskim jako skutek obowiązujących przepisów

Obowiązująca od 1 stycznia b. r. regulacja dotycząca stosowania obniżonej stawki VAT dla wyrobów ciastkarskich i ciast prowadzi do szeregu niekorzystnych zjawisk i niepożądanych praktyk na rynku wyrobów ciastkarskich, które polegają między innymi na:

- **fikcyjnym skracaniu terminów przydatności wyrobów ciastkarskich** przez ich producentów (w celu zastosowania 8% stawki VAT) – przykładowo ciasto sprzedawane przed 1 stycznia 2011 r. z terminem przydatności 28 dni, obecnie jest sprzedawane z terminem przydatności 14 dni;
- **marnowaniu w pełni przydatnej żywności**, która jest przedwcześnie wykluczana z obrotu (utylizowana) w związku z powyższym procederem „szlucznego” skracania terminu przydatności;

- **dyskryminacji niektórych krajowych producentów wyrobów cukierniczych** (tzn. tych oferujących świeże wyroby ciastkarskie z dłuższym terminem) i ich znikanie z rynku;
- **zaburzeniu konkurencji na rynku** (przykładowo: pączek z 15-dniowym terminem przydatności ma dokładnie taki sam skład jak pączek z 14-dniowym terminem, lecz nie może korzystać z obniżonej stawki, tak jak to drugie ciastko).

5. Zmiany dotyczące wyrobów ciastkarskich przykładem złego stanowienia prawa

Przeprowadzone jesienią ubiegłego roku zmiany oraz niektóre propozycje przedstawiane przy obecnych pracach nad ustawą o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo o miarach, stanowią **doskonały przykład jak nie powinno się stanowić prawa**.

Niekorzystne dla branż piekarskiej i ciastkarskiej zmiany zostały wprowadzone (co należy zaznaczyć – z poparciem rządu) poprawkami poselskimi, co skutkowało **brakiem analizy wpływu tych zmian na rynek tych produktów** – bowiem w przypadku poprawek parlamentarnych rząd nie musi przygotowywać Oceny Skutków Regulacji.

Obecnie, wskutek protestów ze strony branż, podejmowane są próby wyjścia z tej sytuacji. I o ile w przypadku pieczywa rząd chce przywrócić wcześniejsze brzmienie przepisu, tak **w przypadku wyrobów ciastkarskich znów próbuje się wbrew opinii przedsiębiorców manipulować terminem przydatności do spożycia dla produktów z obniżoną stawką VAT** – przesuwając go na 45 dni. Propozycja ta jest jednak **równie nieprzygotowana jak poprzednia zmiana, obarczona tymi samymi wadami prawnymi** (niezgodność z prawem UE, luka w przepisie nie pozwalająca na stosowanie obniżonej stawki dla wyrobów niepakowanych – pkt 1 i 2 tego opracowania), **będzie też skutkować analogicznymi niekorzystnymi zjawiskami** (pkt 4 opracowania) jak przy zmianie wprowadzającej warunek 14-dniowego terminu przydatności.

W związku z przedstawionymi wyżej faktami, wnioskujemy do Szanownych Państwa Senatorów o wprowadzenie zmiany przywracającej proste i czytelne brzmienie poz. 32 w załączniku nr 3 do ustawy od towarów i usług:

32 10.71.12.0 Wyroby ciastkarskie i ciastka, świeże

Jest to rozwiązanie wychodzące naprzeciw oczekiwaniom branży ciastkarskiej, które uchroni przedsiębiorców od pojawiających się obecnie dużych trudności finansowych, a konsumentom zapewni utrzymanie cen tak często kupowanych przez nich towarów na poziomie z ubiegłego roku.